

BM KATASZTRÓFAVÉDELMI OKTATÁSI KÖZPONT

KÉPZÉSI PROGRAM

TŰZOLTÓTECHNIKA KEZELŐI TANFOLYAMOK

**12.
PORRAL OLTÓ GÉPJÁRMŰ, ILLETVE PORRAL OLTÓ
CSEREFELÉPÍTMÉNY KEZELŐI TANFOLYAM**

2004.

A PORRALOLTÓ GÉPJÁRMŰ, ILLETVE PORRAL OLTÓ CSEREFELÉPÍTMÉNY MŰSZAKI SAJÁTÓSÁGAI, KEZELÉSE ÉS ALKALMAZÁSTECHNIKÁJA

A tanfolyam tanításának célja:

A képzésben résztvevők ismerjék meg a porral oltó gépjármű, illetve cserefelépítmény felépítését, műszaki paramétereit, működési sajátosságait. Szerezzenek ismereteket az ellenőrzési és kezelői szintű karbantartási feladatokról. Ismerjék meg a porral oltó gépjárművekkel, illetve cserefelépítményekkel történő beavatkozások munkavédelmi és biztonságtechnikai előírásait. Rendelkezzenek ismeretekkel a nyomástartó edények és a gázpalackok használatának szabályairól, a vonatkozó legfontosabb szabványokról és biztonsági szabályzatok előírásairól, az oltóporok tulajdonságairól, a fludizációs anyagszállítás jellegzetességeiről, a porral oltó rendszerek kezelésére, használatára és ellenőrzésére vonatkozó legfontosabb ismeretekről, valamint a porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények taktikai alkalmazásáról. Ismerjék a gyártóművek és a belügi szervek által meghatározott szabályok, előírások rendszerét.

A tanfolyamon történő részvétel feltételei:

- legalább tűzoltó szakképesítés (OKJ azonosító szám: 32 8915 01), illetve a 2002. december 31. előtt szerzett 6 hetes alapfokú tűzoltó tanfolyami végzettség,
- a kezelői képesítés ellátásához szükséges egészségügyi alkalmasság,
- tűzoltóság, vagy katasztrófavédelmi szerv által történő beiskolázás.

A tanfolyam részletes tananyaga:

1. téma: Porral oltó gépjármű szerkezetana

A téma anyaga:

A tanfolyam tárgyát képező porral oltó gépjármű gépjármű-technikai jellemzése. A hajtó motor, az erőátviteli berendezések, a rugózás, a futóművek, a fék és kormánymű, stb. műszaki paraméterek ismertetésével történő bemutatása.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **ismeret** szinten sajátítsák el az adott típusú porral oltó gépjármű:

- műszaki paramétereit,
- a kezelőszerveit.

A képzésben résztvevők **megértés** szinten sajátítsák el:

- gépjármű-technikai felépítési jellemzőit,
- a kezelőszervek funkcióit.

A képzésben résztvevők **alkalmazás** szinten sajátítsák el:

- gépjárműtechnikájának működési jellemzőit, sajátosságait

2. téma: Porral oltó gépjármű, illetve cserefelépítmény oltástechnikai berendezése, szerkezettan és üzemeltetési előírások

A téma anyaga:

A porral oltás alapfogalmai. A porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények oltástechnikai felépítésének jellegzetességei. A jármű alvázak és a porral oltó felépítmény általános műszaki jellemzői, fontosabb paraméterei. Az oltópor tartály részei, rögzítése, kialakítása, a kapcsolódó szerelvények. A hajtógázpalackok elhelyezése, rögzítése, bekötése. A nyomáscsökkentő és gyorsnyitó szeleprendszerek. A nyomástartó edényekre és a gázpalackokra vonatkozó előírások. A nitrogén hajtógáz, valamint a készenlétben tartott különböző, engedélyezett oltóporok jellemzői. A porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények kezelő szerveinek elhelyezése, feladata, működtetési funkciói. A működtető szerek kezelését segítő pneumatikus segédrendszer. A készenlétben tartott porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények ellenőrzése, karbantartása. A porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények beavatkozásainál az oltásmechanizmus, a taktikai felhasználhatóság. A porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények szerelési és málházási utasításának ismerete. Az oltóporok, valamint a hajtógázok ellenőrzésére vonatkozó előírások ismerete.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **ismeret** szinten sajátítsák el:

- a porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények csoportosítását,
- az alkalmazott porral oltó rendszerek fajtáit.

A képzésben résztvevők **megértés** szinten sajátítsák el:

- a nyomástartó edényekre és gázpalackokra vonatkozó szabványok és biztonsági szabályzatok előírásait,
- a hajtógázok és a tűzoltóporok jellemzőit, tulajdonságait,
- az előzőek tárolására és töltésére vonatkozó előírásokat,
- az oltóporok csőrendszerben történő áramlásának jellemzőit,
- a porral oltó rendszerek felépítését, működését,
- a porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények tűzoltó-technikai sajátosságait,
- a porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények alkalmazásának tűzoltó-taktikai elveit,
- a kezelő szervek helyét, feladatait, a rásegítő pneumatikus rendszer funkcióját, működését, a nyomáscsökkentő és gyorsnyitó szelepek szerepét, működését.

A képzésben résztvevők **alkalmazás** szinten sajátítsák el:

- a porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények porral oltó rendszereinek technikai sajátosságai és taktikai alkalmazhatósága közötti kapcsolati rendszert
- a készenlétben tartott porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények oltóporának, hajtógázpalack tartalmának ellenőrzését, alkalmazás utáni szakszerű cseréjét.

3. téma: Porral oltó gépjárművek, illetve cserefelépítmények biztonságtechnikája

A téma anyaga:

Munkavédelmi és biztonságtechnikai alapfogalmak. A porral oltó gépjármű, illetve cserefelépítmény kezelésének személyi feltételei, a védőfelszerelések alkalmazása. A porral oltáskor jelentkező lehetséges veszélyforrások (hősugárzás, hősokk, oltópor ütőhatás, gázpalackok nyomása, gépjármű közlekedés). A nyomástartó edényekre és a gázpalackokra vonatkozó biztonsági szabályzatok. A gázpalackok szállítására, tárolására, mozgatására, színjelölésére előírt szabványok. A BM OKF által meghatározott szerelési és málházási utasítások. Feszültség alatti berendezések porral történő oltása. A porral oltás technológiája, taktikája. A hajtógázpalackok tárolása, a porral oltó rendszerben történő cseréje. A nyomás alatti porral oltó rendszerek sajátosságai, üzemeltetési előírásai. Az oltópor minősítő vizsgálata, éves revíziós (időszakos biztonsági) felülvizsgálata. A kismennyiségű nyomástartó edények és a hajtógázpalackok 5 évenkénti időszakos nyomáspróbája. A biztonságos üzemeltetéshez kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségek.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **ismeret** szinten sajátítsák el:

- a használatos alapfogalmakat,
- a nyomástartó edényekkel és gázpalackokkal kapcsolatos fontosabb ismereteket,
- a porral oltásnál fellépő lehetséges veszélyforrásokat,
- az oltópor töltés, csere, illetve hajtógáz palackok cseréjét.

A képzésben résztvevők **megértés** szinten sajátítsák el:

- a hajtógáz és az oltópor viselkedésének törvényszerűségeit, az oltópor tartályban, illetve a tömlőben, porágyúban vezetve,
- az oltópor röptetésének fizikai törvényszerűségeit,
- az időszakos felülvizsgálatok lényegét, megoldását,
- az oltópor oltásmechanizmusának elméletét.

A képzésben résztvevők **alkalmazás** szinten sajátítsák el:

- az egyéni védőeszközök (hővédő ruházat) használatának szabályait,
- az oltópor töltés, tartályban történő csere-betöltés, illetve a hajtógázpalackok cseréje műveleteket,
- a pneumatikus segédrendszerrel vezérelt kezelőszervek működtetési sorrendjét, használatát,
- a porral oltás (porsugár pisztollyal, porágyúval) taktikai előírásait,
- feszültség alatti berendezések porral oltásának szabályait.

A képzésben résztvevők jártasság szinten sajátítsák el:

- a porral oltó rendszer üzembe helyezését és a különböző beavatkozási körülmények estén történő biztonságos üzemeltetés végrehajtását.

4. téma: Gépkezelés módszere és gyakorlata

A téma anyaga:

A porraloltó gépjárműre, illetve cserefelépítményre málházott felszerelések elhelyezésének megismerése, a védőeszközök használatának gyakorlása. Az oltópor-rendszer üzembe

helyezése, a nyomás ellenőrzése. Több oltópor tartály esetén az egymást követő tartálykilövés gyakorlása. Porsugár pisztolyok kezelésének, porágyú alkalmazásának gyakorlása. Oltópor töltésének, ürítésének végrehajtása. A meghatározott nyomás alá csökkent, vagy kiürített hajtógázpalackok cseréjének végzése. Por ciklonozás végrehajtása. A porsugár pisztolyoknál tapasztalható hirtelen, dinamikus ütőhatás csökkentésének gyakorlása, a szakaszos porkilövés végrehajtása. A helyes oltásmechanizmus gyakorlása.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **ismeret** szinten sajátítsák el:

- a porral oltó rendszer kezelésével, üzemeltetésével kapcsolatos alapelveket.

A képzésben résztvevők **megértés** szinten sajátítsák el:

- az oltópor rendszer üzembe helyezésének, nyomás ellenőrzésének módszereit,
- az üzemeltetés közben az oltópor tartályban lejátszódó fizikai folyamatokat,
- az oltásmechanizmust.

A képzésben résztvevők **alkalmazás** szinten sajátítsák el:

- a porral oltó rendszer üzembe helyezését, a porágyú és a porpisztolyok használatát,
- a különböző anyagok égésénél az oltás taktikai különbözőségeit.

A képzésben résztvevők **jártasság** szinten sajátítsák el:

- a porral oltó gépjármű, illetve cserefelépítmény kezelését, az oltópor sugarak képzését,
- a porral oltó gépjármű, illetve cserefelépítmény kezelői szintű karbantartási és ellenőrzési feladatait,
- az oltópor ürítés-töltés végrehajtását, a hajtóanyag palackok cseréjét,
- a taktikai alkalmazások során a munkavédelmi és biztonságtechnikai előírások betartását.

5. Elméleti és gyakorlati vizsga

A tanfolyam során megismert és elsajátított tananyag elméleti és gyakorlati visszakerdezése, amely során a vizsgázó bizonyosságot tesz, hogy képes a porral oltó gépjármű, illetve cserefelépítmény szakszerű és biztonságos kezelésére, valamint az alkalmazás során felmerülő feladatok végrehajtására.

A tanfolyammal kapcsolatos egyéb rendelkezések:

A cserefelépítmény kezelő képzés esetén a tanterv első témaköre elmarad, óraszám a második témakörhöz hozzáadódik, így a tanfolyam óraszám a porral oltó gépjármű, illetve cserefelépítmény-kezelő képzés esetén azonos.

A tanfolyam óraelosztása

Sor-szám	A téma megnevezése	Össz-óra	Elmélet	Gyakorlat	Ellenőrzés
1.	Porral oltó gépjármű szerkezetana *	(1)	(1)	-	-
2.	Porral oltó gépjármű, illetve cserefelépítmény oltástechnikai berendezése, szerkezetan és üzemeltetési előírások	7 (8)	7 (8)	-	-
3.	Porral oltó gépjárművek biztonságtechnikája	4	4	-	-
4.	Gépkezelés módszere és gyakorlata	12	-	12	-
5.	Elméleti és gyakorlati vizsga	6	-	-	6
	Összesen:	30	12	12	6

*Csak porral oltó gépjármű esetén.